

Zaaknummer:	00001129585
Onderwerp:	Visie op De Noord
Datum raadsvergadering:	9 december 2025
Portefeuillehouder:	N. Langedijk en F. Ruiten
Programma:	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Publiekssamenvatting

Afgelopen halfjaar is er gewerkt aan een integrale toekomstvisie voor De Noord: Visie op De Noord. Dit gebeurde in nauwe samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord, bewoners, ondernemers en andere partners.

Het resultaat is een ambitieuze en samenhangende toekomstvisie voor De Noord: één die laat zien waar we gezamenlijk naar willen streven. Deze visie is nu gereed om ter vaststelling aan de raad aan te bieden. Tegelijkertijd wordt voorgesteld om budgetten beschikbaar te stellen om vervolgstappen in de ontwikkeling van De Noord te zetten middels een ontwikkelstrategie en een verkeersschetsontwerp voor Middenweg (dorpshart) en de Harlingerstraat.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit om de toekomstvisie “Visie op De Noord” (zie bijlage 1) vast te stellen.

Inleiding

Wat is de aanleiding van Visie op De Noord?

De Noord is een dorpskern in het polderlandschap met een hechte gemeenschap. Door de jaren heen is het dorp gegroeid. De laatste woningbouwontwikkelingen als Noordereiland en Reinderseiland zijn in de periode 2010-2023 gerealiseerd om de vitaliteit van De Noord in stand te houden en aan de woningbouwbehoefte te voldoen. Hoewel deze woningbouwplannen gerealiseerd zijn en het aantal leerlingen op de basisschool naar verwachting de komende jaren toeneemt, verdwijnen er tegelijkertijd vertrouwde voorzieningen zoals de huisartsenpraktijk en het dorpscafé.

Nieuwe woningbouwinitiatieven dienen zich aan en roepen de vraag op: hoe kunnen we ervoor zorgen dat het dorp leefbaar blijft en ontwikkelingen op samenhangende wijze plaatsvinden? Wat betekent groei voor voorzieningen en hoe blijft het een herkenbaar dorp? Wat moet behouden blijven en versterkt worden, en wat mag anders?

Hoe is Visie op De Noord tot stand gekomen?

In opdracht van de gemeente en in samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord heeft bureau Ravenkop urban strategies and concepts een toekomstvisie opgesteld: Visie op De Noord. De bestaande beleidskaders zijn bestudeerd en er hebben gesprekken met diverse beleidsmedewerkers en externe partijen plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in nauwe samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord drie bewonersbijeenkomsten georganiseerd. Samen met bewoners is er nagedacht over wensen, kansen en zorgen voor de toekomst. De Visie op De Noord is het eindproduct van de bestaande beleidskaders, gevoerde gesprekken en de bewonersbijeenkomsten.

Wat is de Visie op De Noord?

De Visie op De Noord schetst een richtinggevend beeld voor nu én straks. De visie biedt een gedeeld kader voor ontwikkeling – een basis om keuzes te maken en initiatieven aan te toetsen. Tegelijkertijd laat de visie ruimte voor maatwerk. Niet alles ligt vast: er is ruimte om in te kunnen spelen op nieuwe kansen, veranderende omstandigheden en ideeën uit het dorp zelf zodat gemeenschap en vernieuwing hand in hand gaan. Zo blijft de visie richting geven zonder rigide te zijn.

Wat staat er in de Visie op De Noord?

De toekomstvisie zet in op het behouden van een sterke sociale samenhang in De Noord en het stapsgewijs doorontwikkelen naar een dorp dat past bij de behoeften van nu én straks. De visie bestaat uit verschillende bouwstenen. Deze geven richting aan de gewenste ontwikkeling van het dorp en maken inzichtelijk waar kansen liggen voor behoud, versterking of vernieuwing. Deze zijn als volgt omschreven in de visie:

- Bewegen en ontmoeten: het Sint Annaplein krijgt een groene transformatie. Sportverenigingen worden geclusterd rondom de sporthal Noorderend. Een nieuw dorpspark biedt ruimte voor ontspanning, spel en ontmoeting voor jong en oud. Het dorpshart moet een veilig en prettige ruimte worden voor iedereen. Er is breed draagvlak om hiervoor op een deel van de Middenweg de maximumsnelheid terug te brengen naar 30 km/uur met een passende inrichting. Langs de Middenweg komen dwarsverbindingen waardoor fietsers en voetgangers veilig kunnen oversteken. Groene wandelroutes door en rondom het dorp nodigen uit tot bewegen, ontmoeten en de beleving van het polderlandschap.
- Identiteit en voorzieningen: het behoud van historische gebouwen verdient prioriteit, zodat het karakter van het dorp zichtbaar blijft. Tegelijkertijd is het belangrijk om in het dorpshart ruimte te reserveren voor toekomstige voorzieningen, passend bij de groei van het dorp. Door sportvoorzieningen te clusteren, ontstaat er een efficiënter gebruik van ruimte en middelen. Ook de toekomstige nieuwbouw van de IKC Sint Josephschool en gymzaal Rozenhoutstraat, opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP), vraagt om een integrale aanpak binnen deze bredere visie.
- Wonen en werken: het te realiseren woningaanbod groeit mee met de levensloop van de Noordenders, zodat in iedere fase van het leven een passend thuis gevonden kan worden – dicht bij de vertrouwde omgeving en mensen. Wonen en werk liggen op dit moment dicht bij elkaar. In de toekomst wordt rekening gehouden met commerciële voorzieningen en detailhandel in de dorpskern en werken aan huis of op werklocaties rondom De Noord.
- Groen en landschap: Het open polderlandschap rondom De Noord is van cultuurhistorische waarde – een landschap dat vertelt waar we vandaan komen. Dat moet behouden en versterkt worden. Tegelijkertijd wordt de openbare ruimte in het dorp vergroend zodat natuur en dorp elkaar ontmoeten. Aan de rand van het dorp ontstaat een groene dorpsrand: een overgang tussen dorp en landschap. Deze zorgt voor een grens, maar ook uitnodiging tot wandelen, spelen en recreëren.

Welke vervolgstappen zijn er aan de hand van Visie op De Noord?

Om de toekomstvisie voor De Noord concreet te maken, zijn er gerichte ruimtelijke en programmatische stappen nodig. Er worden twee hoofddopgaven opgepakt:

1. Ontwikkelstrategie
Deze dient antwoord te geven op de vraag: *Hoe kan De Noord zich ontwikkelen om de visie te realiseren?* De strategie concretiseert de ontwikkelmogelijkheden op korte, middellange en lange termijn en brengt samenhang aan.
2. Verkeersveilig en leefbaar dorpshart

Om van het dorpshart een veilig en prettige ruimte te maken wordt gedacht aan het instellen van een maximumsnelheid van 30 km/uur op een deel van de Middenweg en de Harlingerstraat. Hiervoor wordt een verkeersschetsontwerp gemaakt.

Beoogd effect

Door een visie voor De Noord vast te stellen wordt richting gegeven aan de gewenste ontwikkeling van het dorp en wordt inzichtelijk gemaakt waar kansen liggen voor behoud, versterking of vernieuwing. Nieuwe initiatieven kunnen hieraan worden getoetst.

De gemeente draagt hiermee in belangrijke mate bij aan het op peil houden van de leefbaarheid van De Noord en het behoud van de hechte gemeenschap.

Kader

Het kader wordt gevormd door:

Gemeentelijk beleid:

- Coalitieakkoord Thuis in Dijk en Waard 2023-2026 (2022)
- Strategische Omgevingsvisie Dijk en Waard (2024)
- Woonvisie 2024-2029 (2024)
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit Dijk en Waard (2022)
- Lintenvisie Heerhugowaard (2018)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (2024)
- Retailvisie (2023)
- Beleidsplan klimaatadaptatie (2023)
- Integraal beleidskader sociaal domein 2023-2027 (2023)
- Omgevingsprogramma Mobiliteit Dijk en Waard (2021)

Relatiegebieden:

- Gebiedsakkoord Alton en omliggende buitengebied (2019), actualisatie Gebiedsakkoord Alton (2024)
- Uitvoeringsprogramma Alton (2024)

De Noord:

- Collegeberichten, Visie op De Noord (17 februari 2025 (zaaknummer: 0000997309) en 16 september 2025 (zaaknummer: 00001129045)
- Bewonersenquête Vizier op De Noord (2024)
- Beeldkwaliteitsplan Reinderseiland (2018)
- De Noord, Veenhuizen en het buitengebied: sociaal vitaal de toekomst in (2014)
- Wijkontwikkelingsplan: Kompas op De Noord (2005)

Argumenten per beslispunt

De gemeenteraad besluit om de toekomstvisie "Visie op De Noord" (zie bijlage 1) vast te stellen.

1. *De Visie op De Noord biedt een integrale koers voor toekomstige ruimtelijke, sociale en economische groei en voorkomt onsamenvhangende ontwikkelingen.*

De Visie op De Noord is het eindproduct van een participatief proces met bewoners en ondernemers, gesprekken met beleidsmedewerkers en externe partijen. Het vormt een richtinggevend kader voor toekomstige keuzes, waarbij leefbaarheid en samenhang centraal staan. Het tot stand komen van deze toekomstvisie sluit nauw aan bij het bredere gemeentelijke streven naar gebiedsgericht werken, waarbij inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers actief worden betrokken bij het vormgeven van hun leefomgeving.

2. *De Visie op De Noord speelt in op actuele en toekomstige uitdagingen.*

Het voorzieningenniveau in dorpen in het buitengebied neemt al een aantal jaren af op nationaal niveau. In De Noord vindt deze trend ook plaats. Ondanks dat het leerlingenaantal

een toename laat zien, verdwijnen er tegelijkertijd steeds meer voorzieningen. Deze trend vraagt om innovatieve oplossingen die in nauwe samenwerking met bewoners zijn bedacht. Daarnaast zijn er uitdagingen als klimaatadaptatie, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, vergrijzing en het behouden van een dorpsidentiteit en de sociale cohesie. Visie op De Noord biedt een toekomstgerichte aanpak die uitnodigt tot samenwerking en concrete oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen.

3. *De Visie op De Noord draagt bij aan de versterking van de identiteit van De Noord.*

Visie op De Noord is in nauwe samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord tot stand gekomen. De leden van dit burgerinitiatief hebben zich actief ingezet om de leefbaarheid in De Noord op de agenda te zetten. Samen met hen is gewerkt aan het creëren van draagvlak onder dorpsbewoners, onder andere door het intensief contact en betrokkenheid bij de organisatie van drie bewonersavonden. Tijdens deze bijeenkomsten kregen inwoners de gelegenheid om hun wensen en zorgen over de toekomst van het dorp te delen. Door het gesprek met de Noordenders centraal te stellen, is een toekomstvisie ontstaan die breed gedragen wordt en aansluit bij de behoeften van De Noord.

Kanttekeningen en risico's

- Visie op De Noord is ambitieus en bevat wensen en zorgen. Het is mogelijk dat niet alle onderdelen uit de visie direct of volledig uitvoerbaar zijn. Dit kan om verschillende redenen, zoals financiële beperkingen, ruimtelijke of juridische kaders, afhankelijkheid van externe partijen, beperkte ambtelijke capaciteit, veranderende omstandigheden of gebrek aan draagvlak. In dat geval bieden de kerndoelen – zoals het behouden van het historische dorpsbeeld, het versterken van de gemeenschap en het creëren van een klimaatbestendige leefomgeving – houvast en een kader om afwegingen aan te toetsen.
- Het realiseren van ruimtelijke plannen vraagt om samenwerking tussen verschillende partijen en disciplines. Bij gebrek daaraan kan de samenhang en het draagvlak voor de visie versnipperd raken. Door te handelen vanuit een gedragen toekomstvisie en tijdig in contact te komen met diverse stakeholders en bewoners, kan dit voorkomen worden.
- Maatschappelijke of demografische ontwikkelingen kunnen snel veranderen. Een toekomstvisie schetst een richtinggevend beeld voor de komende jaren. Tegelijkertijd laat de visie ruimte voor maatwerk: er is ruimte om in te spelen op nieuwe kansen, veranderende omstandigheden en ideeën uit het dorp zelf zodat gemeenschap en vernieuwing hand in hand gaan. De visie blijft richting geven zonder rigide te zijn.
- De visie spreekt van het invoeren van een maximumsnelheid 30 km/uur in het dorpshart, op de Middenweg en de Harlingerstraat. Het betreft hier een wens waarvoor tijdens de participatiebijeenkomsten bleek dat veel draagvlak aanwezig is in De Noord. Een besluit van uw raad om de visie vast te stellen is echter nog geen definitief besluit om 30 km/uur in te voeren op de Middenweg en de Harlingerstraat. Daarvoor dient uw raad eerst een nieuwe wegencategorisering vast te stellen en het college dient, voorafgaand aan het aanpassen van de inrichting van de Middenweg en de Harlingerstraat, nog een verkeersbesluit te nemen.
- De vervangende nieuwbouw van de onderwijs en sportlocatie IKC Sint Joseph is opgenomen in het IHP Dijk en Waard 2024 (Zaaknummer 0000756899). Het project staat voor de tweede uitvoeringsfase gepland, dat betekent dat de financiële middelen voor het project nog niet in de begroting zijn meegenomen. Besluitvorming over de tweede uitvoeringsfase wordt verwacht zomer 2026. Van daaruit kan worden nagedacht over hoe de nieuwbouw van de school kansen zou kunnen bieden om ook aanvullende (maatschappelijke) functies in het dorpshart te integreren ter versterking van het dorpshart.
- De dorpskern van De Noord grenst aan de westzijde aan het Altongebied. Met zes partners, waaronder de ondernemers (OVAL), provincie, HVC en ONHN is in 2019 een Gebiedsakkoord voor het Altongebied tot stand gekomen en geactualiseerd in 2024. In de

Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit glastuinbouwconcentratiegebied en de begrenzing opgenomen. Het gebiedsakkoord loopt tot 2030. In 2029 vindt evaluatie plaats en dient te worden gekeken hoe woningbouw en de glastuinbouwconcentratiegrens zich tot elkaar (kunnen) verhouden.

Alternatieven

Een alternatief is ervoor te kiezen om de Visie op De Noord niet vast te stellen. Dat zou echter afbreuk doen aan het participatieve proces met de inwoners van De Noord en tevens wordt de mogelijkheid om toekomstige plannen en initiatieven te toetsen aan een gedragen toekomstbeeld voor De Noord ontnomen.

Samenwerking en participatie

Op 15 mei, 18 juni en 17 september 2025 hebben er goedbezochte bewonersbijeenkomsten plaatsgevonden:

- Bijeenkomst 1 (15 mei): ophalen van wensen, kansen, uitdagingen en zorgen bij de bewoners;
- Bijeenkomst 2 (18 juni): terugleggen en toetsen van hetgeen dat eerder is opgehaald bij de bewoners;
- Bijeenkomst 3 (17 september): presenteren van de concept Visie op De Noord aan de bewoners.

Visie op De Noord is opgesteld in nauwe samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord en bewoners. Het behouden van deze contacten met bewoners, stakeholders en verenigingen is waardevol voor de vervolgstappen.

Financiën

Voor het opstellen van een visie op De Noord heeft het college een bedrag van €50.000,- beschikbaar gesteld. Dit project wordt met de oplevering van de toekomstvisie Visie op De Noord en een besluit van uw raad afgerond.

Na een positief besluit van uw raad kunnen de vervolgstappen worden genomen: het opstellen van een ontwikkelstrategie en een verkeersschetsontwerp voor de Middenweg (dorpshart) en de Harlingerstraat. Het college stelt hiervoor voorbereidingskredieten van €120.000,- beschikbaar vanuit de Reserve Ruimtelijke Initiatieven in Gebiedsontwikkeling.

Deze reserve wordt ingezet voor het realiseren van concrete producten zoals een ontwikkelstrategie en verkeersschetsontwerpen, het organiseren van participatie, het inwinnen van externe adviezen, de benodigde ambtelijke inzet en het opvangen van onvoorziene kosten gedurende het proces. Het college is hiervoor gemandateerd tot een bedrag van €150.000,-.

Communicatie

Met het vaststellen van de visie is een belangrijke mijlpaal bereikt. Door middel van gebiedsgericht werken en in goede samenwerking met het burgerinitiatief Vizier op De Noord is een breed gedragen visie tot stand gekomen. Deze ontwikkeling verdient het om gedeeld te worden. In samenwerking met burgerinitiatief Vizier op De Noord en wethouders wordt een persgesprek georganiseerd. Na het raadsbesluit wordt er een artikel in het dorpsblad Het Contact geplaatst om de bewoners van De Noord te informeren.

Uitvoering

1. Bewoners en ondernemers van De Noord worden op de hoogte gesteld van het raadsbesluit.
2. Opstellen ontwikkelstrategie, incl. vaststelling door het college (Q1 2026 – Q4 2026).
3. Opstellen verkeersschetsontwerp, incl. participatie en vaststelling door het college (Q1 2026 – Q4 2026).

Voor het opstellen van een realistische en haalbare ontwikkelstrategie worden gesprekken georganiseerd met diverse stakeholders in het gebied. Bij het opstellen van een

ontwikkelstrategie en verkeersschetsontwerp voor de Middenweg en de Harlingerstraat worden deze contacten opnieuw ingezet voor gesprekken en bijeenkomsten.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

Bijlage 1 Visie op De Noord (d.d. 26 september 2025)

Bijlagen ter informatie

-